

Stadsfågelinventeringen i Arboga

Text & foto: Ulf Eriksson

Under 1980-talet genomförde Arboga Fågelklubb under några vintrar en undersökning av det övervintrande fågelbeståndet i Arboga stad. Syftet var att få en uppfattning om vilka arter och i vilka antal fåglar förekom i den urbana miljön vintertid. De första åren genomfördes sex inventeringar oktober-mars men de sista åren genomfördes bara en inventering i januari. Att inventeringarna avslutades berodde på att man ansåg sig ha en ganska god bild av fågelbeståndet i staden vid den tiden.

På initiativ av gymnasieläverna Susanna Strand och Linnéa Lundström, vilka såg en stadsfågelinventering som ett lämpligt ämne för ett projektarbete på Vasagymnasiets naturvetenskapliga program, engagerades Arboga Fågelklubb och projektet var åter igång 2012. Gamla papper, kartor och rutiner letades fram.

Arboga delades in i 13 delområden. En person ansvarar för ett område, men flera kan följa med som observatörer. De som fått sig ett område tilldelat har möjlighet att under jul och efter nyår göra sig bekanta med sina område så de vet var fåglar brukar hålla till. Under vandringen som är mellan klockan 10

Hela inventeringslaget samlade utanför konditoriet där man senare tog en senila och sammanfattade dagens upplevelser.

Arter som ökat

Sjättmesen är numera besökare på foderplatser i villaområden i stadens utkanter vilket var en ovanlighet 1986. Steglits och stenkniäck uppmärksammas också numera allt oftare vid foderplatser. Likadant är det med trädkräpare men i färre antal. Pilfinken har mer än fördubblat sin numerär sedan 1980-talet. Dessutom har duvhöken på 2000-talet blivit en alldaglig företecelse i stadsmiljö.

Sångsvan är idag en lika vanlig, om inte vanligare övervintrare "mellan broarna" som knölsvanen vilket inte var fallet i mitten av 1990-talet.

Arter som minskat.

Tendensen att gråsparvens bestånd bara är en tredjedel av pilfinkens håller i sig 2013.

1986 var fördelningen tvärt om.

Likadant är det med gulsparven, kraftig minskning i stadsmiljön 2012 och 2013 om man jämför med 1986.

Turkduva saknas i bägge inventeringarna 2012 och 2013, så även fasan och knölsvan.

Om turkduva finns kvar som häckfågel i Arboga skall undersökas under 2013. Att en kraftig minskning skett under 2000-talet råder inga tvivel, att döma av rapporter på fågelklubbens möten. Fasan förkom på 1960-80-talen med en livskraftig stam i stadens västra och norra villaområden och i stadens utkant men försvann under mitten av 1990-talet.

Många arter uppvisar likheter i individualitet mellan åren. Kråka, tamduva, skata och talgöxe är exempel på detta.

Lite udda övervintrare dyker upp under åren. 2013 fann man t.ex. 54 övervintrande bergfinkar oftast i anslutning till matplatser. 2012 var den siffran 0. Åven 6 bofinkar valde 2013 att gästa några fågelbord. Å andra sidan fanns en taltrast och flera rödhakar i Arboga stad vid vinterinventeringen 2012. Vinterbeståndet av koltrast verkar ligga ganska stabilt på ca 30 ex. emedan gråsiska, grönsiska och björktrast varierar mellan åren.

Några enstaka ringduvor övervintrar numera, en fågel som med åtskilliga par häckar i staden numera, vilket inte var så vanligt under 1980-talet.

Aktiviteten har många positiva sidor.

Förutom att man får en bild av fågelbeståndet i Arboga vintertid finns andra fördelar. Det blir ett tillfälle för skådande under en tid då hobbyn normalt brukar ligga lite lågt. Man lär sig också uppskatta och upptäcka saker i ens närhet. Dessutom är det ett gyllene tillfälle att lära upp nya ornitologer under inventeringspass.

Aktiviteten gör inte anspråk på att beskriva exakt hur många fåglar det finns av varje art. Medlemmarna i Arboga Fågelklubb är dock helt övertygade om att man får en bra uppskattning av antal fåglar och artsammansättningen. Tendenser och en ökad kunskap om fåglar i den urbana miljön får man med den här inventeringen.

Arboga är dessutom en lämplig stad för sådan här aktivitet, lagom stor och områdesindelningen känns logisk. ■

Gråsand var den tredje vanligaste arten i Arboga vid inventeringen 2013.